

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-5-007 (Devralma)
Karar Sayısı : 20-23/294-142
Karar Tarihi : 07.05.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER : Mehmet TOKGÖZ, Esra KÜÇÜKİKİZ, Ahmet Buğra KAZAK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : AX Girişim Danışmanlığı A.Ş.
Etiler Mah. Seheryıldızı Sok. No:23 Etiler 23 Plaza K.3 D.9
Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** LLC NTC Intourist, LLC Touroperator Intourist ve ITC Enterprises Limited'in tek kontrolünün AX Girişim Danışmanlığı A.Ş. tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 16.01.2029 tarih ve 473 sayılı ile giren ve 27.04.2020 tarih ve 3980 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 29.04.2020 tarih ve 2020-5-007/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) İlgili başvuruda; Türkiye'de kurulu AX Girişim Danışmanlığı A.Ş.'nin (AX GİRİŞİM) Rusya'da kurulu LLC NTC Intourist (NTC INTOURIST), LLC Touroperator Intourist (LLC INTOURIST) ve İngiltere'de kurulu ITC Enterprises Limited (ITC ENTERPRISES) unvanlı şirketlerin hisselerinin tamamını İspanya'da kurulu ITC Travel Investments S.L.'den (ITC TRAVEL) devralması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirime konu işlem hâlihazırda ITC TRAVEL kontrolünde bulunan NTC INTOURIST, LLC INTOURIST ve ITC ENTERPRISES unvanlı teşebbüslere ait hisselerin tamamının AX GİRİŞİM aracılığıyla Neşet KOÇKAR'a devredilmesine ilişkindir. AX GİRİŞİM ve ITC TRAVEL arasında akdedilen "Hisse Alım Sözleşmesi" uyarınca mevcut durumda ITC TRAVEL aracılığıyla Thomas Cook PLC kontrolünde bulunan devre konu teşebbüslerin tüm hisseleri işlem ertesinde AX GİRİŞİM aracılığıyla Neşet KOÇKAR'ın kontrolüne geçecektir. Bildirim konusu işlem ile devre konu teşebbüslerin kontrolünde kalıcı bir değişiklik meydana geleceğinden, işlem 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. Dosya içeriğinden işlem taraflarının cirolarının anılan Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen ciro eşiklerini aştığı anlaşıldığından, bildirim konu işlem izne tabidir.
- (6) Devre konu teşebbüsler, seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü alanında birbirini tamamlayıcı faaliyetlerde bulunmaktadır. Tur operatörleri temelde turizm sektörünün bileşenleri olan konaklama, yiyecek-içecek, eğlence ve ulaşım gibi ürünleri ve

hizmetleri bir araya getirerek belirlenen varış yerine göre bir paket tur oluşturmakta ve söz konusu paket turun pazarlamasını ve satışını gerçekleştirmektedirler. Seyahat acenteleri ise tur operatörlerinden farklı olarak yalnızca hazırlanmış paket turların tüketiciye satışına aracılık etmektedirler. Tarafların beyanına göre ITC ENTERPRISES Türkiye'deki tedarikçilerden otel ve transfer hizmetlerini satın almakta, LLC INTOURIST uçak, sigorta ve diğer servisleri pakete katarak tur paketini oluşturmakta, NTC INTOURIST ise acentelere ve turistlere paket tur ürünlerinin satışını gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, devre konu teşebbüslerin her birinin paket turun oluşturulması, pazarlanması ve satılmasına ilişkin süreçte farklı kademelerde birbirini tamamlayıcı çeşitli görevler üstlendiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla devre konu teşebbüslerin faaliyetlerinin ayrı ayrı değil bir bütün olarak değerlendirilmesi uygun olacaktır. Devre konu teşebbüslerin seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü alanında faaliyet gösterdikleri, faaliyetlerinin ağırlıklı olarak Antalya ve Muğla'ya yoğunlaştığı, ancak çok kısıtlı sayıda olmak üzere İstanbul'a da paket tur satışı gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır.

- (7) Neşet KOÇKAR, hissedarlığının bulunduğu şirketler aracılığıyla Türkiye'de enerji, turizm, havacılık, danışmanlık, gıda, bilişim ve yat işletmeciliği olmak üzere çeşitli alanlarda faaliyet göstermektedir. Neşet KOÇKAR'ın dosya konusu işlem bakımından önem arz eden turizm alanındaki faaliyetleri otel işletmeciliği, seyahat acenteliği, tur operatörlüğü ve karşılama (*incoming*) hizmetlerinden oluşmaktadır.
- (8) Dosya kapsamında sunulan bilgilerde Neşet KOÇKAR'ın tek kontrolünde bulunan XCLUSIVE'in yurt dışına yönelik tatil paketleri oluşturarak internet sitesinde satışa sunduğu, bu paketlerin konaklama, uçak bileti, tatil ve uçuş sigortası, havaalanı-otel, otel-havaalanı transferlerini içeren bütün bir paket olarak alınabileceği gibi müşterinin talebine göre sadece otel, transfer gibi servisleri kapsayabileceği de belirtilmektedir. Bunun yanı sıra XCLUSIVE'in faaliyetlerinin Antalya, Muğla ve çok sınırlı ölçüde İstanbul'a yoğunlaştığı ifade edilmektedir. Dolayısıyla XCLUSIVE'in Antalya, Muğla ve İstanbul illerinde seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü alanında faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.
- (9) Neşet KOÇKAR otel işletmeciliği alanındaki faaliyetlerini Adalı Otel Tur. Org. Tic. A.Ş., Kundu Otelcilik ve Tur. A.Ş., Life Otelcilik ve Tur. A.Ş., On Otelcilik Tur. Org. İnş. Tic. A.Ş., Rubi Otelcilik ve Tur. A.Ş. ve Vonk Turizm Tic. A.Ş. aracılığıyla yürütmektedir. Adı geçen teşebbüslerden Rubi Otelcilik ve Tur. A.Ş.'de Neşet KOÇKAR'ın ortak kontrolü, diğer teşebbüslerde ise tek kontrolü bulunmaktadır. Neşet KOÇKAR, Antalya ve Muğla'da işletmekte olduğu 5 yıldızlı ve 3 yıldızlı otellerle faaliyetlerini sürdürmektedir.
- (10) Dosya konusu işlem bakımından Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde bulunan Motus Tur. Sey. Ace. Taş. İnş. A.Ş.'nin (MOTUS) faaliyetlerine de değinilmesi gerekmektedir. Dosya kapsamında MOTUS'un 26.10.2017'de seyahat acentesi olarak kurulduğu, 14.11.2019'da devre konu teşebbüslerden LLC INTOURIST ile anlaşarak operatöre karşılama hizmeti vermeye başladığı belirtilmektedir. Bu çerçevede, MOTUS Rusya'dan Antalya'ya tatil yapmak üzere gelen yolculara havaalanı ile konaklama tesisleri arasındaki ulaşımını sağlamak üzere transfer hizmetleri vermektedir.
- (11) Yukarıda yer alan bilgiler ışığında, devre konu teşebbüslerin ve Neşet KOÇKAR'ın seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü alanındaki faaliyetleri arasında yatay bir örtüşme meydana geldiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra seyahat acenteliği ve tur operatörlüğünün otellerle olan ilişkisinin dikey nitelikte olduğu, Neşet KOÇKAR'ın aynı

zamanda otel işletmeciliği alanında da faaliyetlerinin bulunduğu dikkate alındığında işlem taraflarının faaliyetleri arasında dikey bir örtüşme de ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, bildirim konu işlem bakımından “seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü” pazarının hem yatay hem dikey etkilenen pazar olduğu değerlendirilmektedir. Her iki tarafın bu alandaki faaliyetlerinin Antalya, Muğla ve İstanbul illerinde yer alması nedeniyle ilgili coğrafi pazarlar “Antalya”, “Muğla” ve “İstanbul” olarak ele alınmıştır.

- (12) Dosya mevcudu bilgilerden Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde bulunan otellerin 5 yıldızlı ve 3 yıldızlı otellerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Rekabet Kurulunun otelcilik hizmetleri alanındaki kararları incelendiğinde ilgili ürün pazarının yıldız sınıflandırmasına gidilmeden “otelcilik hizmetleri pazarı” olarak tanımlandığı Kararlar bulunmakla birlikte, daha dar kapsamlı olacak şekilde “4 yıldızlı otelcilik hizmetleri” veya “5 yıldızlı otelcilik hizmetleri” olarak ayrı ayrı tanımlandığı örnekler de mevcuttur. Bildirim konu işlem bakımından Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde gerek 5 yıldızlı gerek 3 yıldızlı otellerin bulunması ve her halükarda bildirim konusu işlem bakımından ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyecek olması sebebiyle işbu dosya özelinde dar kapsamlı bir pazar tanımına gidilmesine gerek olmadığı kanaatine varılarak etkilenen pazar “otelcilik hizmetleri pazarı” olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, otelcilik hizmetleri pazarında ulaşım maliyetinin ve süresinin tüketici tercihlerini coğrafi alana duyarlı hale getirmesinden ötürü, ilgili coğrafi pazar il bazında ele alınmaktadır. Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde yer alan otellerin Antalya ve Muğla illerinde bulunması nedeniyle “otelcilik hizmetleri pazarı” bakımından ilgili coğrafi pazarlar “Antalya” ve “Muğla” olarak belirlenmiştir.
- (13) Dosya kapsamında etkilenen pazarların belirlenmesi açısından değinilmesi gereken son husus Neşet KOÇKAR’ın MOTUS aracılığıyla gerçekleştirdiği karşılama hizmetleri alanındaki faaliyetlerdir. Bahsedildiği üzere tur operatörleri hazırladıkları paket turların içinde yer alan hizmetlerden konaklama ve transfer hizmetlerini varış yeri olarak belirlenen ülkedeki iştiraklerinden ya da yerel partnerlerinden temin etmektedirler. Bu çerçevede, seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü alanında faaliyet gösteren teşebbüsler ile karşılama hizmetleri sağlayan acenteler arasında dikey bir ilişki ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla dosya kapsamında “karşılama hizmetleri” pazarının işlemten etkilenen bir diğer pazar olarak ele alınabileceği değerlendirilmektedir. MOTUS’un faaliyetlerinin Antalya’da bulunması sebebiyle karşılama hizmetleri bakımından ilgili coğrafi pazar “Antalya” olarak belirlenmiştir.
- (14) İşlem taraflarının varış yeri bazında getirdiği turist sayısı esas alınarak hesaplanan verilere göre; “seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü” pazarı bakımından Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde yer alan XCLUSIVE’in 2019 yılında Antalya için pazar payının (.....), Muğla için pazar payının (.....) ve İstanbul için pazar payının (.....); devre konu teşebbüslerin Antalya için pazar payının (.....), Muğla için pazar payının (.....) ve İstanbul için pazar payının (.....) olarak gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla bildirim konu işlem sonrasında tarafların ulaşacağı toplam pazar payının Antalya için (.....), Muğla için (.....), İstanbul için (.....) olacağı ve ihmal edilebilir düzeyde kalacağı anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra gerek Türkiye genelinde gerek Türkiye’nin en turistik bölgeleri arasında yer alan Antalya, Muğla ve İstanbul genelinde seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü pazarı oldukça fazla sayıda teşebbüsün faaliyet gösterdiği rekabetçi bir pazar yapısı sergilemektedir. Bu çerçevede, işlem neticesinde tarafların elde edecekleri toplam pazar payının hâkim durum yaratmak suretiyle rekabeti önemli ölçüde sınırlayacak düzeyde olmadığı değerlendirilmektedir.

- (15) Dikey etkilenen pazarlardan olan “*otellilik hizmetleri*” açısından bakıldığında, Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde bulunan otellerin 2019 yılında Antalya’da oda sayısı bakımından (.....), yatak sayısı bakımından (.....); Muğla’da oda sayısı bakımından (.....), yatak sayısı bakımından (.....) pazar payına sahip oldukları görülmektedir. TÜRSAB verilerine göre 07.01.2020 itibarıyla Antalya’da işletme belgeli 800, Muğla’da işletme belgeli 404 tesis bulunmaktadır.¹ Bu bağlamda, her iki coğrafi pazar için rekabetçi bir pazar yapısının varlığından söz edilebilecektir. Diğer dikey etkilenen pazar olan “*karşılama hizmetleri*” pazarında Rusya’dan Antalya’ya gelen turist sayısı baz alınarak hesaplanan verilere göre Neşet KOÇKAR ekonomik bütünlüğünde bulunan MOTUS’un pazar payı (.....)’dir. Bu çerçevede, gerek tarafların işlem sonrasında seyahat acenteliği ve tur operatörlüğü pazarında elde edecekleri pazar payının oldukça düşük kalması, gerekse Neşet KOÇKAR’ın bu pazarla dikey ilişkili olan “*otellilik hizmetleri*” ve “*karşılama hizmetleri*” pazarlarındaki payının ihmal edilebilir düzeyde olması sebebiyle bildirim konusu işlemin girdi kısıtlaması ve/veya müşteri kısıtlaması bakımından rekabetçi endişe yaratmadığı değerlendirilmektedir.
- (16) Yapılan açıklamalar ışığında, bildirim konu işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

H.SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

¹ Bkz. <https://www.tursab.org.tr/istatistikler/turistik-tesis-isletmeler>, Erişim Tarihi: 27.04.2020